

Eldreomsorg Hverdagsrehabilitering

Ingrid Udem var en av de første som fikk tilbud om hverdagsrehabilitering. Her trener hun balanse ved å sende vaffeljernet til ergoterapeut Karoline Mikkelsen, til venstre, og hjemmetrener Annette Saltvoll fra Madla helse- og sosialkontor.

FOTO: FREDRIK REFVEM

Superhjelp gjør eldre helt selvhjulpne

➤ Stavangers nye satsing på hverdagsrehabilitering har **oppsiktsvekkende gode resultater**. Neste år får 560 nye eldre dette tilbudet.

STAVANGER

222 eldre har fått hverdagsrehabilitering så langt. Mens de før enten trengte behandling på sykehus, korttidsopphold på sykehjem eller hjemmesykepleie, klarer nå 80 prosent seg selv.

Hverdagsrehabilitering vil si at de får mye hjelp i en kortere periode: En time fem dager uka i fire uker. Hjelpen gis av et tverrfaglig team som består av fysioterapeut, ergoterapeut, sykepleier og hjemmetrener.

Hver rehabiliteringspakke er spesialsydd for den enkelte. Hjelperne starter nemlig med å kartlegge hva den eldre klarer og ikke klarer og ikke minst hvilke ønsker den eldre selv har: Det kan være å kunne komme seg opp trappa til badet og dusje selv. Det kan være å kunne ta

12 måneder etter avsluttet hverdagsrehabilitering, klarte 80 prosent seg selv.

bussen til butikken og lage mat selv. Poenget er altså å gjøre den eldre mest mulig selvhjulpne (eller «innfri de eldre drømmer og gi dem nytt håp», som de sier i foregangskommunen Fredericia i Danmark).

Tradisjonell hjemmesykepleie derimot handler om at pleierne kommer hjem til den eldre, deler ut medisiner, hjelper til med stell, setter fram mat. Det fører ofte til at den eldre blir passivisert og dermed etter hvert enda skralere.

Stor framgang

Før hverdagsrehabiliteringen startet, hadde mer enn 50 prosent av deltakerne hjemmesykepleie eller opphold på sykehjem (korttids plass). 45 prosent hadde nettopp vært på sykehus. De aller fleste mottok i tillegg praktisk bistand/hjemmehjelp.

➤ 12 måneder etter avsluttet hverdagsrehabilitering, klarte 80 prosent seg selv. 20 prosent mottok hjemmesykepleie og mindre enn 10 prosent mottok praktisk bistand.

➤ 62 brukere deltok på en funk-

sjonstest (SPPB) som måler balanse, beinstyrke og ganghastighet høsten 2014. 52 av disse hadde en bedring i fysisk funksjon på ett poeng eller mer, noe som ifølge forskning tilsvarer en «betydelig bedring».

– Resultatene er bedre enn vi kunne drømme om, sier Kåre Reiten (H) som er leder av levekårsstyret.

– Enormt gledelig, helseinnovasjon på sitt beste, sier nestleder Per A. Thorbjørnsen.

– Det fantastiske er at den intensive opptreningen ikke bare gir resultater der og da, men at det holder seg over tid, sier levekårsjef Eli Karin Fosse.

Nok penger

Tilbudet begynte som et prøveprosjekt i Madla bydel. I 2014 ble det trappet opp, og nå gjelder det alle bydeler. Eldre som tilhører Eiganes og Tasta helse- og sosialkontor, kom med den 17. mars i år, Hundvåg og Storhaug den 22. september og Hillevåg og Hinna den 23. september.

Har så Stavanger nok penger og ansatte slik at alle som vil kan få

Hjelpeteamet

➤ Ansatte:

23 personer jobber med hverdagsrehabilitering.

➤ 15: 8 hjemmetrenerne, to sykepleiere, to ergoterapeuter, to fysioterapeuter drar hjem til de eldre. De ledes av en avdelingsleder.

➤ 8: På hvert av de fire helse- og sosialkontorene er det ansatt én fysioterapeut og én ergoterapeut. Deres jobb er å finne ut hvem som bør få tilbudet, finne ut hva de trenger, hvilket opptreningspotensiale de har og motivere de eldre til å bli med på dette.

dette tilbudet? Ja, mener levekårsjef Eli Karin Fosse.

Hun har regnet ut at 560 eldre i kommunen trenger/vil ha utbytte av et slikt tilbud. Hun bygger på erfaringstall fra prøveprosjektet i Madla bydel. Det viste at 3,4 prosent av de eldre over 65 år hadde behov for tilbudet. Det har kommunen penger og nok stillinger til å klare med det som er satt av i budsjettet for 2015.

Kommunen bruker 11,7 millioner kroner på dette i 2015 (1 million mer enn i 2014). Pengene går til å lønne de 23 personene som jobber med dette (se faktaboks).

God investering

Levekårsjefen får politisk bakking: – Hverdagsrehabilitering har tverrpolitisk støtte og vil få de pengene som trengs, da dette er hjelp til selvhjelp og en fantastisk investering både økonomisk for kommunen og i livskvalitet for den enkelte, forsikrer Kåre Reiten (H).

Dette er noe av det aller viktigste vi holder på med nå innen helse- og omsorgstjenestene. Vi skal ha fokus på tidlig innsats og rehabilitering for å hjelpe innbyggerne til å klare seg selv så lenge som mulig. Det er det de aller fleste eldre ønsker, sier levekårsjef Eli Karin Fosse.

MARGUNN UELAND

margunn.ueland@aftenbladet.no

Barn Vold og seksuelle overgrep

Krafttak fikk ventetid på avhør av barn kraftig ned

► På to måneder ble ventetiden på dommeravhør redusert fra **69 dager til 27 dager** på seksuelle overgrep. Dermed gikk Rogaland politidistrikt fra å være blant de verste til å bli blant de beste i landet.

STAVANGER

– Tallene er oppsiktsvekkende. Bare i løpet av 12 måneder har Rogaland blitt blant de aller beste i landet, og på bare på to måneder ble ventetiden kortet ned med nesten 40 dager. Dette er en åpenbar styrking av rettsikkerheten til barn i Rogaland, sier Ivar Stokkereit, juridisk rådgiver i Unicef Norge.

Unicef Norge har gjennom de siste fire siste årene samlet inn en oversikt over ventetiden for dommeravhør for barn. I 2012 og 2013 var Rogaland politidistrikt en av de verste i landet når det gjaldt ventetid for avhør av barn som hadde vært utsatt for vold og overgrep. Den gjennomsnittlige ventetiden var på over 70 dager i saker om seksuelle overgrep mot barn. Nå har utviklingen snudd, og Rogaland politidistrikt har klatret til å være blant de beste når det gjelder å få avhørt barn.

Halvparten under 12 år

– Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress la i fjor fram en undersøkelse der det kom fram at nesten 10 prosent av befolkningen har

blitt utsatt for vold eller seksuelle overgrep. Det var voksne som deltok i undersøkelsen. Derfor har vi grunn til å tro at mellom 50-100.000 barn i Norge har blitt utsatt for dette. I samme undersøkelse kom det fram halvparten av disse er under tolv år. Undersøkelser fra 2007 viser omtrent likt resultat, sier Stokkereit.

Motivasjon

– At vi nå ligger bedre an på landsbasis, er klart en motivasjon til å fortsette det viktige arbeidet. Vi er fornøyde med utviklingen vi har hatt med å få forgang i ventetiden på dommeravhør, og vi vil nå jobbe på videre for at dette skal fortsette, sier Kristin Nord-Varhaug, politiinspektør i Rogaland politidistrikt.

Politidirektoratet gikk i mai i år inn for at å få ned ventetiden på dommeravhør av barn. De krevde at alle politidistrikt i landet skulle sende inn en tiltaksplan som sa hvordan de skulle gå frem for å bedre dette. I fjor var ventetiden for dommeravhør i Rogaland etter et seksuelt overgrep 69 dager, mens det var hele 78 dager ventetid i voldssaker.

– Det var bekymringsfullt, og en klar utfordring for oss. Minnet svekkes raskt hos barn, derfor er den første tiden etter slike hendelser kritisk for å samle bevis. Barna får heller ikke hjelp på Barnehuset før barna har vært gjennom dommeravhøret, sier Nord-Varhaug.

1. juli i år, bare to måneder etter at Rogaland politidistrikt satte i gang tiltakene med å få ned ventetiden, var antallet dager ventetid redusert kraftig.

– Nå er ventetiden på seksuelle overgrep gått ned til

27 dager, mens det for voldssaker er 29 dager ventetid. I 2013 hadde vi 145 dommeravhør med barn, mens vi så langt i år har 209, sier Nord-Varhaug.

Negativ utvikling i Agder

Tiltak Rogaland politidistrikt har innført, er blant annet en tidlig identifikasjon av hva som kan være dommeravhør-saker. Kommunikasjonen mellom etterforsker og jurist har også blitt bedre, i tillegg til at kontakten med påtalemyndigheter nå blir opprettet på et tidligere tidspunkt.

Ifølge oversikten til Unicef har Rogaland og Troms politidistrikt kortest ventetid for dommeravhør for barn. Tendensen er generelt positiv over hele landet.

– Agder politidistrikt, Rogalands naboer i vest, har derimot hatt en negativ utvikling. Det kan ha mange grunner, men først og fremst skyldes det nok manglende prioritering fra politiet sin side. Det er avgjørende at politisjefene går inn og tar dette ansvaret, sier Stokkereit.

KRISTINA OLSSON

ROGSTADKJERNET

kristina.olsson.rogstadjernet@aftenbladet.no

”At vi nå ligger bedre an på landsbasis, er klart en motivasjon til å fortsette det viktige arbeidet. Vi er fornøyde med utviklingen vi har hatt med å få forgang i ventetiden på dommeravhør, og vi vil nå jobbe på videre for at dette skal fortsette.”

Kristin Nord-Varhaug, politiinspektør i Rogaland politidistrikt.

Bolig Psykisk utviklingshemmede

15 er på plass i nytt bofellesskap

STAVANGER

15 unge voksne med psykiske utviklingshemninger er på plass i egne leiligheter i det nye bofellesskapet på Sørå bråde.

Det nye bofellesskapet ligger på vestsiden av Revheimsvæien, nord for Revheim skole. Det består av 16 leiligheter på 57 kvadratmeter hver, fordelt på to plan. I tillegg kommer fellesarealer for beboerne og fasiliteter for de totalt 53 ansatte, og et gjesterom for foresatte som er på besøk. Toromsleilighetene på 57 kvadratmeter inneholder stue og kjøkken i åpen løsning, soverom, bad og bod.

Avdelingsleder Håvard Bergan forteller at det er et mål å tilrettelegge for at beboerne kan spise sunt og være fysisk aktive, blant annet på treningsrom og i de flotte turområdene like utenfor døren. I tillegg kan de være med på en rekke fritidsaktiviteter. To ganger i uken er det fellesmiddag for de som ønsker det.

– Vi arrangerer røris, fellesturer og nylig hadde vi juleverk-

sted. Ellers er beboere med på ukentlige brukermøter der de blant annet kommer med forslag til middagsmeny og helgeaktiviteter. Tre måneder etter at de første flyttet inn, er vårt inntrykk at beboerne trives godt sammen, og vi ser at flere går på besøk til hverandre, sier Bergan.

Bofellesskapet ble åpnet av ordfører Christine Sagen Helgø. Per A. Thorbjørnsen (V) og Kristen Høyer Mathiassen (H) var også med.

MARGUNN UELAND

margunn.ueland@aftenbladet.no

Katarina Walentinsen viser stolt fram leiligheten sin til ordfører Christine Sagen Helgø (H).

Størst på Naver!

naver collection

HELGØ MØBLER

Hillevågsv. 24, www.helgo-mobler.no

Åpent
10 - 19 (15)

UTVALG: NORSKE EDELGRAN • FJELLFURU FRA HJELMELANDHEIENE
STORE EKSTRA SMALE OG FLOTTE VANLIGE GRAN FRA 299,-

SMÅ
EDELGRAN
FRA 99,-

Mosekranser
Dekorasjoner - Juleblomster

HÅLAND HAGESENTER

STOKKA - STAVANGER
Åpent: Man.-fre. 10-20. Lør. 10-18. Søn. 12-18

GRAVPYNT
FRA 99,-
Alt lages hos oss!

Ivar Stokkereit, juridisk rådgiver i Unicef Norge. FOTO: SCANPIX